ՆԻՄԷՐՕ 1927

1884 ՅՈՒՆՎԱՐ 13 ՇԱԲԱԹ

ՍԼԻՊԻԶԻՆՃԻ ՄԷՋ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵՐ

ՄԷՎԱՏՏԻ ԲՈԼԻՍԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷՆ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՒԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ

Մէջիտիէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՎԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւչ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՎԻՒՆ

Բոսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ԲԱՐՍ.

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէյէ . . 5 ղրշ.
Գիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ուսուլը սարրաֆիյէյէ այիտ իլանաթ.

2 վէ 3 ինճիւ սահիֆէլէրէ . . . 8 ղրշ.
Գիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 4 »

Զիյատէ միւատէթ իչիւն իլանաթա այլը բազարլըգ օլուր։

Մէվատը նաֆիյա տայիր սէնէլէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իստէ օլունմայաճագ տըր։

40 ԲԱՐՍ.

Իտարէխանէսի, Հէյէթը Թահրիրիյէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 խանէտէ տիր։ — Կազէթանըն ուսուլը իտարէ վէ Թահրիրիյէսինէ այիտ քեազիֆէյի մէվատտ հագգընտա Միւտիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը չիսպի, քեազիֆէյի մէքեաթիյսին տափի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Պապը միւքէլաի ֆիխամ հազարաթընտան միւրէքքէպ օլորագ միւթէչէքքիլ պուլունան էնճիւմէնը մախսուս տիւնքի կիւն Սատրազամ Հազրէթլէրինին թահթը բիյասէթինտէ օլտուղու հալտէ Պապը Ալիտէ իճթիմա իթմիշ վէ միւզաքէրաթ ագշամա գատար իմթիսատ էյլէմիշ տիր։

—

Հէրքս բաշանըն թահթը գօմանտասընտա օլարագ Մէհտի ալէյհինտէ մուհարէպէ իտուպ քեամիլէն մահվ իտիլէն Մըսրը օրտուսընա մէնսուպ պիր ասքէր նէֆէրի պու քէրրէտ եարալը օլտրղը հալտէ խարթուսա մուվասէլէթ էյլէմիշ տիր։

Նէֆէրը մէրգումն պէյանընա կէօրէ, իչ կիւն քէմալը չիտտէթլէ տէվամ իտէն մէզքիր մուհարէպէտէ Մէհտինին օրտրընտան 60,000 քիշի մագթուլ իտիլմիշ, վէ Մէհտինին բաքիպ օլտրղը հայվան սախի վուրուլուպ տիւշմիշտիր։

Հէրքս բաշա՝ մուհարէպէյէ իպթիտար իթմէզտէն էվվէլ Մէհտիէ պապը սուլհ թէքլիֆաթընտա պուլունմըշ իսէ տէ, բէտտա օլունմըշ տըր։

* *

Լօնտրատան ալաֆր. յունվար 15 թարիխիյէ սաթիտէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունմըշ տըր։

«Թէբսանէլէրտէ պիր կէրմիյէթ հիւքմ իթմէքտէ տիր։ Հէյէթը միւքէլա՝ Մըսրրտա իշղալ օրտուսընը 10,000 նէֆէրէ իպլաղ իչիւն օրտուի մէզքիրէ գուվվէտի բուտտատիյէ սէվգինէ գարար վէրմիշ տիր։ Պու կիւն պիր պաթարեա տաղ թօքու վէ թօքճը հայվանաթը իչիւն պիր թագրմ էյէրէր Մըսրրա միւթէվէճճիհէն Վուվիչիտէն եօլա չըգարըմըշ տըր։ Մէզքիր պիր պաթարեա թօք՝ Մըսրրտա ինկիլիզ օրտուսընըն գօմանտանը ժէնէրալ Վուտ թարաֆընտան վուգու պուլան թայէպ իշղէրինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Գուվվէի մէկբիրէ՝ Մէհտի ալէյհինտէ իսթիմալ օլունաճագ տըր։»

* *

Մուգատտէմա Սուտան գօմանտանը օլան կօրտօն բաշանըն էսիր թիճարէթինի մէն իչիւն Պէլճիգա տէվլէթի թարաֆընտան Աֆրիգատտա Գօնկօ էյալէթինէ կէօնտէրիլմէէյի տիւն եաղըլմըշ իտի։

Սօն բոսթա իլէ կէլէն ինկիլիզ կազէթալարընտա օգունտուղընա կէօրէ, ինկիլթերրա ծէվլէթի՝ բաշի մումայիլէյհի մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Սուտանա կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշ օլտուղընտան, Գօնկօտա քի մէմուրիյէթի իչիւն թարիմաթ ախղը իչիւն Պէլճիգայա կիթմիշ օլան բաշի մումայիլէյհ՝ շիմտի Մըսրրա ավտէթ իթմէքտէ տիր։

Կօրտօն բաշա՝ Մըսրրա մուվասէլէթ իտէր իթմէզ՝ միւմքին մէրթէպէ սիւրաթլա խարթուսա աղիմէթ էյլէյէճէք տիր։

—

Բաթէնթա նիզամնամէսի ահքտամը մուճիպինճէ սէնէվի ալընանաճագ վէրկինին մրգտարընը սեպթը տէֆթէր էյլէմէք իւզրէ, վէրկի էմանէթի ճանիպինտէն Գալաթատաքի թէպասի էճնէպիյէ մաղազալարընա էվվէլիսի կիւն մէմուրլար կէօնտէրիլմիշիտի։

Իչիտիլիյինէ կէօրէ, թէպասի մէրգումէ՝ թասի օլտրգլարը գօնսօլօսխանէլէրէ պէյանը քէֆիյէթ իթմէզտէն մէմուրիյնը մումայիլէյհիմէ մայիմաթ իթա իտէմէյէճէքլէրինի պէյան էյլէմիշլէր տիր։

—

Զաթը հապրէթը Բատիշահինին իթալիա գրալընա իհտա պույուրուլուգ նըշանը իմթիյազը իթասընա մէմուր Ղազի Մուխթար բաշա հազրէթլէրի էվվէլիսի կիւն Տէրսաատէթէ միւթէվէճճիհէն Բօմատան վէ տիւն տափի

Պրինտիզիտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

—

Տիւնքի ժուրնալ ոը Գօնսթանթինօպլ՝ «Միւսլահասաթը տինիյէ» սէրլէվհասը թահթընտա աթիտէքի ֆէգրայը եազվըշ տըր։

«Պիր վագթտան պէրու Հէյէտ՝ էտեանը միւխթէլիֆէյի պիր սուրէթը մուսախէդէքարանէտ թէֆթիշ իթմէքտէ օլուպ, պու թէֆթիշ՝ պազէն տէ աղչօգ սէրթ պիր թաարրուզ սուրէթինի քէսպ իթմէքտէ տիր։

«Բէֆիգիմիզէ շունու պէյան իտէրիզ քի, էկէր պու սուրէթլէ մէյտանա պիր միւսլահասա չը-գարմագ նիյէթինտէ իսէ, պու մուամէլէսի բէք տէ մուվաֆիգգը նէզաքէթ տէյիլ տիր, գիրա իշ-պու միւսլահասա եալընըզ պիր թարաֆճա սէրպէսթ օլապիլէճէք տիր։ Պու հալտէ տիմէք օ-լուր քի, եարաեալընըզ լագրբաք իտէրէք տայմա հագգ քէնտի-սինտէ պուլունմագ մուհասսէնա-թընա մալիք օլաճագ տըր։ Պունտան մաատա պիգիմ գանընմըզդա կէօրէ, պու մէմլէքէթտէ միւ-սլահասաթը տինիյէնին հիչ պիր ֆարտէի ամէլիյէսի օլմատըգտան մաատա, պիլաքիս ֆարտէսիզ եէրտէ էզհանը ամմէյի թահրիք իթմէք մահզուրը վախիմինտէ պուլունուր, չինքի քիմսէ՝ Հա-էէթ-ընն միւտաֆէա իթտիկի չէյէ թաարրուզ նիյէթինտէ տէյիլտիր։»

—

Նուէնոլ Զայնուդ նամ Այէման էֆէնտիանընը Ամերիկա չըմէնտ-ֆէրլէրինին Աւսթրիա չըմէնտ-ֆէրլէրի իլէ պիրլէշտիրիլմէսինէ տաիր վէրտիկի մալիւմաթա նա-զարէն, մէզքիր խաթթըրը պիր-լէշտիրմէք իւզրէ ինչա օլունա-ճագ խաթթարա տաիր նաֆիա նէզարէթի թարաֆընտան թան-զիմ վէ թէրթիպ օլունան լայ-հատա մէսարիֆը վագրա 22,000,000 ֆրանգտան իպարէթ օլմագ իւզրէ կէօսթէրիլմիշ իսէ տէ, տէվլէթը Օսմանիյէ պիր թարաֆ-տան Սէլանիք—Միթրօվիցա վէ տիկէր ճիհէթտէն Տէրսաատէթ—Պէլկրատ խաթթլարընը Լէբլի-անտան կէչմէսի խուսուսունտա իսրար կէօսթէրմէքտէ օլտուղը-տան, պու քէյֆիյէթ՝ մէսարիֆը վագրանը 9,000,000թ էզայիւտինի միճիպ օլաճագ իմիշ։

—

Պէյրութտան Մէնէմէք իշար օլունտուղընա կէօրէ, ճէպէլը Լիպանտտա 4 տրտան պէրու հիչ վագտտի ճիհարիյէ վուգուա կէլ-մէքսիզին ճէպէլին մուհաֆազա ասայիշի էմրինտէ վատտա բաշա հազրէթլէրինին կէօսթէրտիի զարէթ վէ հիմմէթ շայանը թագ-տիր պիր տէրէճէտէ իմիշ։ Պունտան պագա պաղը զէվաթը հը-մայէ իթտիքլէրի ատամարա պիր մէմուրիյէթ իսթիհսալ իթմէք ի-չիւն թէրթիպ իթտիքլէրի էնթ-րիգալարա միւշարէլէյհ թարա-ֆընտան ասլա էհէմմիյէթ վէրիլ-մէյէրէք, նիզամնամէի տափիլե-նին մէրվիյէթը ահքամընա վէ հուգուգը հիւքիւմէթը Սէնիյէնին մուհաֆազասընա թէմամը իլէ չալըշմագտա իմիշ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աֆանս Հավաս գոմբանիան Բաքշիշտան մանդատընը Բէկլէր օլան Ֆէնէրոֆլը ոը։

Պրինտիզի 24 յունվ.

Ղազի Մուխթար բաշա՝ պու կիւն Տէրսաատէթէ միւթէվէճճիհէն մայէթիլէ պէրապէր վաբ-րա բաքիպ օլմուշ տըր։

Աֆանս Բիւթէրն Լէյլէ Մ. Ինկ-լենոը Բաքշիշտան մանդատընը Բէկ-լէր օլան Բէլլէրոֆլը ոը։

Վիէննա 24 յունվ.

Պու սապահքի կազէթալար՝ Մ. ը կէլէրսին պուրատա պուլուն-չէ գացալարընճա չու սօն կիւն-լէրտէ պաղը կէօնա սագթ-ըգ վագը օլուպ, պու խու-սուս՝ Գալաթա սէրգօմիսէրի Սիւ-լէյման պէյին սայ ու դայրէթի սայէսինտէ մէյտանա չըգարըմըշ իսէ տէ։ Թաֆսիլաթընա հէնուզ աէսթրէս օլամատըգընդան, ի-լերուտէ պու պագտէ ալաճարը-մըզ մալիւմաթը տէրճ իտէճէկի-միզի վատ իտէր, վէ մուամիլէյհ սէրգօմիսէր Սիւլէյման պէյին իյ-ֆաթ մէմուրիյէթինտէ իպրազ ի-տէկէլտիկի զայրէթ ու իգտա-մաթընը պու միւնասէպէթլէ թահսին ու թագտիր էյլէրիզ։

—Ամերիգատա միւթէչէքքիլ Նըսֆ իւլ Նիհար (Էյրէն) տա-իրէսի հէյէթը ֆէնիիյէսինտէ պուլունմագ իւզրէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին պիր մէմուրը մախսուս թային սու իզամիթմէսի Ամերիգա տէվլէթի թարաֆընտան թալէպ օլունմաղ իւզրէ, իչպու մէ-մուրիյէթի մէշհիրը բիրազի-լունտան (մաթէմաթիգ) մայիսէ նաղըրը սապրգ վէ եէվմ Ամերի-գա սէֆիրի Ֆէրիգ Թէվֆիգ բա-շա հազրէթլէրի թաային օլուն-մուշ տըր։

—Մըսրրտա զուհուր իտէն գօ-վերանըն տէֆի իչիւն խրտմէթլէ-րի սէպգաթ իթմիշ օլան Երիմի գատտար գէվաթա ֆրանսա տէվ-լէթի թարաֆընտան նիշանլար իթա գէլընմըշ տըր։

—Մոսգովլան պէյանընա կէօ-րէ, սիմէսիքիւթաթը էճնէպիյէ-յի գապուլ իթմէմէյէրի իչիւն չար-տիրճիքարտաճիրլարմըրամ՝ ճէհ էր էմմ-նէթի թարաֆընտան թէնպիհաթ վուգու պուլմուշ տըր։

—

Օսմանլը Պանգասը միւտիրի Մ. Էմիլ Տըվօ ճէնապէրինին թիւ-քիտտա Բէյթի ուսուլինին թէէ-սիսինէ մուավէնէթը ադիմէսի սէպգաթ իթմիշ օլտրղընտան մէզ-քիր Բէյթինին իմիյազընը ախղ իտէն Պանքէրլէր հէյէթի թարա-ֆընտան պիր եատիկեարը մին-նէթտարի վէ շիւքիւրիւզարի օլ-մագ իւզրէ միւտիրը մումայիլէյհ պիր հէտիյէի նէֆիսէ իրսալ օլու-նաճաղընը պունտան ագտէմ եազ-մըշ իտի։

Հէտիյէի մէզքիւրէ պիր չայ թագրմը օլուպ, ճումա էրթէսի կիւնիւ Էմբրօբատան Տէրսաատէ-թէ վասըլ օլմուշ, վէ մավի գա-տիֆէ գաբըլը պէօյիւք պիր մահ-ֆաղա իչինտէ պիր սամովար, պիր չայտան, պիր չէքէրտան, պիր սիւտ գապը, պիր չիֆթ ու-ֆագ մաչա վէ պիր թէփսիտէն իպարէթ պուլունմուշ, վէ պու թէվսիֆինին իւզրինտէ ֆրանսըզ-ճա օլարագ «Մուավէնէթը միւ-ֆիտէսինէ եատիկեարը մին-նէթտարի օլտրագ Մէմալիքի Օսմանիյէտէ միշթերէք թիւ-թիւն Բէյթիսի սահիպը իմթիյա-զը Մ. Էմիլ Տըվօյա, 1 յունվար 1884» իպարէսի եազըլը իմիշ։

Իչպու մուսանանա չայ թագըմը՝ կիւմիւշ օլարագ, Բարիզին Ֆրօ-ման Մէօրիս նամ մէշհուր ֆապ-րիգասընտա իմալ օլունմուշ, վէ սաֆի կիւմիւշինիւն գրյմէթի 6000 ֆրանգ օլուպ իշճիլիկի իլէ պէրապէր իսէ 12,000 ֆրանգ գրյմէթը հագիգիյէսի վար իմիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մէսմանաթա կէօրէ, իմթիյա-զաթը բուհանիյէ հագգընտա Բաթրիգխանէ թարաֆընտան Պապը Ալիյէ թագտիմ օլունան վէ խիւլասան մէալլէրի էվվէլքի կիւնքի նիսֆէմիգտէ դիքր օլու-նան 11 մատտէյի միհթէվի թագ-բիր՝ էվվէլքի կիւնքի մէճլիսը խասսը վիւքէլատա թահթը միւ-զաքէրէյէ ալընմըշ վէ օլ պագ-տէ ուզուն միւտտէթ միւզաքէ-բաթ ճէրէյան էյլէմիշ տիր։

—

Ս. Էջմիածին Սինոդը՝ մէրհում Գէորգ Դ. Սրբազան կաթողիկո-սին վէֆաթընտան սօնրա վան-քին սարֆիյաթը եէվմիյէսի ի-չիւն Քիւրսիի Շէրիֆին խաղնէ-սինէն 20—25 պին ռուպլիկ նագտ ալթուն վէ գուբօն վէ էսհամ չըգարմըշ իքէն, պու տէ-ֆա եիսէ Բէյթէրսպուրկ Պանգա-սընա 18 պին ալթուն ռուպլիկ ֆայիզլի էսհամ իրսալ իտէրէք սաթմըշ վէ պէտէլ 35պին ռուպլի ախղ էյլէմիշ օլտրղը իշտիրմիշտիր։

—

Խապէր այնտրղընա կէօրէ, Ս. Էջմիածին Սինոդը՝ եէնի կաթո-ղիկոս ինթիխապընտա 1866 սէնէ-սինին ուսուլը ինթիխապիյէսին-տէն զէրրէ գատար շաշմամաղա գարար վէրմիշ օլտուղունու սօն պիր վէսիքէ իլէ պէյան ու իլան իթմիշ տիր։

—

Էրզէրի պաղը վէ պաղը աչրգ օլտրղը հալտէ պիր վարդապէ-տին կէչէն չարչէնպիհ կիւնիւ թահթ էլ հրֆզ Պապը Սէրասքէ-րիյէ տօղրու կէօթիրիլտիկի, վէ պունըն կիւրրին վէ Սիվաստա պիր սէնէտէն պէրու մահպուս պուլու-նան Մաղլըմեան Տ. Առաքել վարդապետ օլտրղը եէվմը մէզ-քիրտէն պէրու պէյն էլ էհալի բիվայէթ իտիլտիկի կիպի, տիւնքի պաղը կազէթալար տափի չայիսի մէզքիրէյի տէրճ ու նէշը իթ-միշէր տիր։

Հալպու քի պիգիմ ալտրղրմըզ մալիւմաթ՝ պունըն մուղայիրի օ-տէ մէվգուքը մէրգում՝՝ բուհ-պան օլմայրպ, սագալը վէ ճիւպ-պէ կիյինմիշ ատի պիր ատամ օլ-տուղընտան, կէօրէնէր՝ մէրգու-մը պիր բաբաղ գանն իթմիշլէր վէ իշթէ պու սէպէպէ մէպնի պէօյլէ պիր չայիա չըգարմըշ տըր։ Տիւն կէճ վագթ իշթիտիկիմիզ տիկէր պիր բիվայէթէ կէօրէ տէ, մէվգուքը մէրգում Այնօրգ մա-նասթրընա մէնսուպ պիր բա-հիպ օլուպ, պուրայա կէլտիկին-տէ եօլ թէղքէրէսի օլմատըղընտան, պիթթէվգիֆ Պապը Զապ-թիյէյ կէօթիրիլմէքտէ իմիշ։

Պունտան մաատա պու սապահ իճրաի թահգիգաթ իչիւն Բաթ-րիգխանէյէ միւրաճաաթ իթտի-կիմիշտէ, Բաթրիգ վէքիլի Ռուս-ճուգեան Գեր. Տ. Գէորգ վար-դապետին տափի Մաղլըմ-եան Առաքել վարդապետ-ին թահթէլ հրֆզ պուրայա կէ-թիրիլմէսինտէն հէնուզ հիչ պիր մալիւմաթը օլմատըղընը, վէ պու հավատիսի տիւնքի մէզքիր կա-զէթալարտա գրտաթ էյլէմէսի իւզրէրինէ պու կիւն բէմամն թահ-գիգ իտէճէկինի վէքիլը մումաի-լէյհտէն խապէր այմըշտը տըր։

Պու պապտէ տիկէր պիր մա-լիւմաթ այտրղրմըզտա նէշրինի վատ իտէրիզ։

—

Մարսուան վէ Ամասիա Առաջ-նորդը Խօլտամեան Գեր. Տ. Պողոս վարդապետ՝ մալիւմ օլտուղու-վէճհէլ կէչէնտէ Ազգ. վարչու-թիւնին բիզասընը թահսիլ իթ-մէքտիզին վիճակընը պըրագգպ Սթամպօլա կէլմիշ օլտուղընտան, պու տէֆա Բազ. Ժողով՝ իրգա-հաթ թալէպ իթմէք իւզրէ բու-հանիի մումաիլէյհի խառն ժո-ղով հուզուրընա տավէթ իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

—

Կիրիտէ պաղը ագարաթը միլ-լիյէմիզ պուլունտրը մալիւմ տիր։ Բում մէզհէպինի դապուլ իթմիշ օլան Պետրոս Նամինտա պիրի՝ ա-գարաթը մեզքիրէյի խաթէտիկի կիպի քիրայա վէրիպ իյրատա-ըընը քէնտիսի ախղ իթմէքտէ օլտրղընտան, Բաթրիգխանէ՝ պունը խապէր ալընճա, զիքր օ-լունան ագարաթը գուրբաբտագ իչիւն իթթիխազը թէքտապիրէ գարար վէրմիշ տիր։

—

Է. Մ.

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՑ

ԿԱՄ

ԲԱՂԱԲԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Մարդկան ի ձեռն կանանց

—

Գործ պսակեալ ի Գաղղիական ճեմարանէն

—

Հատոր Ա. Տետր Ա.

—

Թարգմանեաց

Սէրն Գաբոմտեան

—

Գեղեցիկ տպագրութեամբ թարգմանութիւն մ'է արժանի Տուլունը Ուսմանիյէի Օսմանիյէ իտարէսինտէն կէլէն իլան.

Բումէլի տէմիր եօլ իքրամիյէլի թահվիլաթընը 84 ինճի գուրաար՝ ալաֆր. յունվարըն 31 ինճի բէնճ-չէնպիհ կիւնիւ էօյլէն վագթը պէր միւթատ Զարպխանէի ամիրէտ քէշիտ օլունաճաղը իլան օլընը։

ԲԱՍԱՏԻԱՆԷԻ ԱՄԻՐԷ

Մրոմօլու հվանն հվալէ

13/25 յունվար

	Մր.	Տէ.
Կիւնէշին տօղմասը	1	34
Էօյլէն	6	47
Եէնի այ բումի յունվ.		16
Պու սապահ սաաթ	3, 19տա	
Միզան իլ հավա(պարօմէթր)	762,7	
Միզան իլ հարարէ (թէրմօ-մէթր)	10,3	
Նիւզուտ օլան տէրէճէի բու-թուլութ	86	

Բիւգկեարըն իսթիդամէթի՝ ճէնու

ԷՃՆԷՊԻ ՎԱՐՕՐԼԱՐԸ

Լիվրբուլտան, Մարսիլեատան, վէ Թրիէսթէտէն Նիդամլը սուրէթաէ Ղթամպօլա սէֆէր իթմէքտէ օլան ինկիլիզ, Ֆրանսէզ, վէ Ավսթրիա բոսթա վէ մալ վարօրլարընտան պաշգա, զուհուրաթ նէվինտէն օլարագ պիր չօգ տախի մահր ինկիլիզ վարօրլարը կէլմէքտէ, վէ պզունլարըն էքսէրիսի զախիրէ ալմագ իւզրէ, Ռուսիա, Ռումանիա, վէ Պուլղարիսթան լիմանլարընա կիթմէքտէ օլորգլարը մալիմ տիր։

Պու սուրէթլէ զուհուրաթ նէվինտէն օլարագ լիմանլարընա վասլ վէ կէչիպ կիթմիշ օլան վարօրլարըն միգտարը, 1883 սէնէսինտէ 1868 գրթաեա իպլաղ օլմըշ տիր։

Մէգքիւր վարօրլարըն քէֆֆէսինին տախի Ղթամպօլտա մախսուս աճէնցիալարը պուլունուպ, սէնէի մէգքիւր զարֆընտա հանկը աճէնցիայա գաչ վարօր կէլմիշ օլուզունու տախի, պէրայի մալիմաթ, պէրվէճէի զիյրաչէան իտէրիզ։

Նէլբիթիթ Վօգրը	377	վարօր
Ֆոսգոլ Մանկօ	328	»
Քէյ է Ֆանալտ	79	»
Քրիկը	138	»
Հիլտ	249	»
Սուան պիլատէրլէր	125	»
Բովէլ	129	»
Բըսէլ	152	»
Բիտլի	86	»
Թէոտորիսի	46	»
Հէլպինկ	23	»
Բէբէն	36	»
Վօտիցա	29	»
Քրիսվէլէնի	6	»
Վակլիանօ	33	»
Մ՝օրթըն վէ գ՝օմբ.	32	»

Պու վարօրլարըն քէֆֆէսի տախի հէման 1000էր թանէլթօ ճէսամէթինտէ պուլունմագտա տրբլար։

Գալէտէքի ճէտվէլտէ զիբր օլունան վարօր աճէնցիալարընին ճէցցիրատը օլտողու հարատ, բէք աղ պիր միւտէթ, եանի պիր գաչ սէնէ զարֆընտա տիկէր աճէնցիալարըն քէֆֆէքսինէ տախի թէգատիւմ իլէմիշ օլմաը, Մ՝կիլքիսթի իլէ Մ՝Վօգրըն միւսէրէմ պուլունտուգլարը նէգատէթ կիպի, իշ իշինտէ իպրաղ իթտիքլէրի իշկիզարլըգ, մէհարէթ վէ տօղրուլուգլարը աէրէճէսինի տէ իսպաթ իտէպիլիր։

Թիճարէթ տիւնէասընտա, իհսանընա հուտուտ թայէին գըլընամահան պախթ իշինի միսթէսնա թուիթուրմուղտա, պու գատար աղ պիր միւտէթ զարֆընտա թէգատիւմի թայիին պու տէրէճէսի բէք աղ տէֆա միշահէտէ օլունմուշ տրը։

Զէվաթը միմիլիյհիւմի պու գատարճգ թէպրիքտէն սոնրա, իշին պիր տիկէր միհիմ ճիհէթինէ կիրէլիմ։

Շու զուհուրաթ նէվինտէն ատտ օլունան վարօրլարըն կէչէն սէնէ զարֆընտա, Շարգտան Ղարպա նագլ իթմիշ օլտուգլարը եիւք 1½ միլիոն թանէլթօյու թէճամուզ իլէմիշ տիր։

Պիննէֆա քէնտի բայթախթը-մըզը զիարէթ իթմիշ օլան պու 1868 գրթա վարօրլար, աճէպա պիննէֆա պիզիմ միլքիմիզտէն գ՝ա՞չ թանէլթօ մահսուլ եիւքլէնմիշլէր տիր։

Պունուն հիսապընը ալմայա նայիլ օլմատգ իսէ տէ, կէլէն վարօրլարը բէք ճիւզի պիր գըսմը իմանլարըմըզտա տէմիր աթըպ, լավտէթ իթմիշ օլտուգլարընտան մէգքիւր 1½ միլիոն թանէլթօեու միթէճավուզ եիւքիւն իչինտէ Օսմանլը մահսուլունուն տախի օ նիսպէթտէ ճիւզի պիր չէյ օլմաը անլաշըլապիլիր։

Ֆագաթ պիզ, մէգքիւր 1868 գրթա վարօրլարը, Օտէսայա, Թայզանա, Նիգօլայէֆ, Սէվասթօբօլա, Իպրայիլ, Բէսսարէթէճէյ, Վարնայա վէ մահէլի սայիրէյէ միւրաճաաթ իթմէք զահմէթինտէն գուրթարըպ, պիզաթ քէնտի եօլլարը իւզէրինտէ պուլունան Օսմանլը լիմանլարընտա անլէրի թաշա-թաշա տօլտուրուպ քէնտի եէրլէրինէ կէօնտէրէպիլէճէք պիր մահսուլ մէնպար օլան միլքէ մալիք պուլունմագտա տէյի՞լմիշիզ։

Էրզրումտա, Ցիարպէքիրտէ, Մուշտա վէ մահէլլի սայիրէտէ, Ռուս վէ Ռումէն մահսուլունտան աշաղը գալմաեան զախիրէմիզ չիրիչիպ թէլէֆ օլմագտա իքէն, պու պինլերճէ վարօրլարըն քէնտի ալթունլարընը պաշգալարընա եէտիրմէք իչին կէօզիմիզին էօնիւնտէն կէչիպ կիթմէլէրինի, վէ քէնտիլէրինի, Գասդրէճէ՝ թէսլիմ իլէմէլէրինի կէօրմէք, պիր վաթանբէրվէր իչին, նէ՝ գատար աղը չէյ տիր։

Ինկիլիզլէր, Օտէսա վէ Թունա պուղլարը արասընտա հապս օլմագ, վէ Գարա-տէնիզ տակալարը ալթընտա զարգ օլմագ թէհլիքէսինէն գուրթուլտուգտան պաշգա, եօլճուլուգլարընն գըսսալմասը իլէ մէսարիֆտէն տախի խայլի չէյ գազանապիլէճէքլէրի, տօնմազ վէ սաքին Օսմանլը լիմանլարընտան վէ Օսմանլը թունաճգլարընտան քէնտի իհթիյաճլարընը թէտարիք իլէմէյէ միւքթէտիր պուլունտուղլարընտա, Ռուսարա վէ Ռումէնին պու տէրէճէսի բէք աղ տէֆա միշահէտէ օլունմուշ տրը։

Զէվաթը միմիլիյհիւմի պու գատարճգ թէպրիքտէն սոնրա, իշին պիր տիկէր միհիմ ճիհէթինէ կիրէլիմ։

Շու զուհուրաթ նէվինտէն ատտ օլունան վարօրլարընն կէչէն սէնէ զարֆընտա, Շարգտան Ղարպա նագլ իթմիշ օլտուգլարը եիւք 1½ միլիոն թանէլթօ-եու միթէճավուզ եիւքիւն իչինտէ Օսմանլը մահսուլունուն տախի օ նիսպէթտէ ճիւզի պիր չէյ օլմաը անլաշըլապիլիր։

Ֆագաթ պիզ, մէգքիւր 1868 գրթա վարօրլարը, Օտէսայա, Թայզանա, Նիգօլայէֆ, Սէվասթօբօլա, Իպրայիլ, Բէսսարէթէճէյ, Վարնայա վէ մահէլի սայիրէյէ միւրաճաաթ իթմէք զահմէթինտէն գուրթարըպ, պիզաթ քէնտի եօլլարը իւզէրինտէ պուլունան Օսմանլը լիմանլարընտա անլէրի թաշա-թաշա տօլտուրուպ քէնտի եէրլէրինէ կէօնտէրէպիլէճէք պիր մահսուլ մէնպար օլան միլքէ մալիք պուլունմագտա տէյի՞լմիշիզ։

Էրզրումտա, Ցիարպէքիրտէ, Մուշտա վէ մահէլլի սայիրէտէ, Ռուս վէ Ռումէն մահսուլունտան աշաղը գալմաեան զախիրէմիզ չիրիչիպ թէլէֆ օլմագտա իքէն, պու պինլերճէ վարօրլարըն քէնտի ալթունլարընը պաշգալարընա եէտիրմէք իչին կէօզիմիզին էօնիւնտէն կէչիպ կիթմէլէրինի, վէ քէնտիլէրինի, Գասդրէճէ՝ թէսլիմ իլէմէլէրինի կէօրմէք, պիր վաթանբէրվէր իչին, նէ՝ գատար աղը չէյ տիր։

Ինկիլիզլէր, Օտէսա վէ Թունա պուղլարը արասընտա հապս օլմագ, վէ Գարա-տէնիզ տակալարը ալթընտա զարգ օլմագ թէհլիքէսինէն գուրթուլտուգտան պաշգա, եօլճուլուգլարընն գըսսալմասը իլէ մէսարիֆտէն տախի խայլի չէյ գազանապիլէճէքլէրի, տօնմազ վէ սաքին Օսմանլը լիմանլարընտան վէ Օսմանլը թունաճգլարընտան քէնտի իհթիյաճլարընը թէտարիք իլէմէյէ միւքթէտիր պուլունտուղլարընտա, Ռուսարա վէ Ռումէնին պէօյիւք չըմէհտարֆէր խաթթլարընն ինչա իտիմէսի թասավուրու նէ՞բէտէ գալմը։

Ֆագաթ պրազալըմ պէօյիւք սէրմայէլէրէ վէ ուզուն վաղթլարա միհթաճ պուլունան պէօյիւք վասըթալարը։

Լօթէ պէրու վէ բէք իշլէք մահէլլէրտէ եաբըլան ուֆագ չըմէնտրֆէր խաթթլարը տախի պիր կիւն պիրիպիրլէրինէ եագլաշարագ, աղըր աղըր ֆագաթ մէթին սուրէթտէ, Անատօլունուն հեր գրթասը իլէ իսթիլաթը պուլունան պէօյիւք պիր չըմէնտրֆէր վիճուտի հուսուլէ կէթիրէպիլիրլէր։

Ազտան՝ էյլի տիր եօգտան տէնիր։

Պու նօգթայի նազար իլէ պագլըլըգընտա, միլքիմիզին էն միհիմմ վէ մահսուլտար վէ թիճարէթկեահ գրթալարընտան պիրիսինտէ, Մէրսինտէն Ղատանայա գատար ինչասընա պէտ օլունմայա պաշլանմըշ օլան եէնի չըմէնտրֆէր խաթթը, զիատէսի իլէ մէհմունիյէթիմիզի պատի օլմագտա տրբ։

Անատօլունուն տէնիզտէն չօգ ուզագ գրթալարընտա պուլունան մահսուլաթընը գօլայլըգլա լիմանլարա նազլ իտէճէք վասըթալարըն աղրը աղրը վիճուտէ կէլմէլէրի, իւէրուսի իչին իմիտպախշ պիր չէյ իսէ տէ, հէնուզ տէնիզկէ բէք եագըն վէ աղրը մասրաֆը նագլիյէ վասթալարը թէտարիքինէ միհթաճ պուլունմայան բէք չօգ պօշ արագիէրիմիզ տախի պուլունմագտա տէյի՞լ մի տիր։

Պունլար պիր գաչ սէնէ զարֆընտա, պուղտայ, արբա, վէ էմալի օլան ալթուն թարալարը հալինէ վազ իտիէպիրլէր։ Վէ պինէր իլէ էճնէպի վարօրլարըն պէհէմէհալ Ռուսիայա վէ Ռումանիայա միւրաճաաթ իթմէէրինէ հաճէթ պրագըլմաեաբ, բէյտերբէյ, քէնտի իհթիյաճլարընը Օսմանլը լիմանլարընտան թէտարիք իտէճէյիմիզէ սահ եօ սահ

Վէ Կոնանիսթանտան, Ռումանիատան վէ Պուլկարիսթանտան մէմալիքը Օսմանիյէյ հիճրէթ իտէն էրպապը զէրը, Անատօլունէն տէնիզ գրյըսը մահէլլէրինտէ եէրլէշտիրիլմէլէրի իլէ, հեր վաթանբէրվէրին տէրուռը տիրտէն արզու էյլէմէքտէ օլտուգու թարիգէ տօղրու պէօյիւք պիր ատրմ ալընմըշ օլուր։

Զանը ճէիշանէմիզէ կէօրէ, մուհաճիրին գօմիսիօնը ազալարը տախի պու նօգթայա լիւզում կէօրիւլուիւ տէրէճէտէ էհէմմիյէթէ վէրմէյէ հիմմէթ պույուրմագտա տրբլար։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՏԻՑԱՐՊԷՔԻՐ

Շեհրը մէգքիւր մուխպիրիմիզ թարաֆընտան դեկա. 28 թարիխլէ եազըլան պիր մէքթուպտը։

Տեղւոյս կուսակալութեան կուսակալ վսեմափայլ Հասան Ղամիհ փաշան թուականս ամիս մը յառաջ իւր իրաւասութեան ներքև եղած Մերսինի գաւառն գնացած է, և նոյն տեղի ապահովութեան, կրթական և գանձային և տասանորդական տրոց (էշէտ) հաւաքչաց (թահսիլտարներու) վիճակներն քննելու և իւրեանց տեղ փոխանորդ կեդրոնական կառավարիչ խուրշիտ պէյի տօմարապետ Մեծաչուք Լտհէմ Էֆէնտին կարգած է։ Մարտինէն եկած տեղեկութիւնք կը հաւատան որ վսեմափայլ կուսակալն տակաւին Մերսին երկու շաբաթ ալ պիտի մնայ, վասն զի կառավարական մի քանի ճիւղերու մէջ ղեղծմունք և պաշտօնական անհոգութիւնք լի են եղեր, որոց բարեկարգութեանցն համար մասնախորհուրդներ կարգած է եղեր։ Իսկ տեղւոյս կուսակալութեան փոխանորդ տօմարապետ պէյն իւր միամեայ պաշտօնավարութենէն հանեցին, վայելած համակրութիւնն այժմ բոլորովին առ ինքն գրաւած է։

Լտհէմ պէյն 3 տարիի մօտ է որ քաղաքս պաշտօնով կը գտնուի, նախ տասանորդի տրոց տեսչութեամբ և յետոյ տօմարապետի պաշտօնով։ Այս անձն արդարասէր, գործունեայ, հաշտարար և քաղցրաբարոյ բնաւորութեամբը քաղաքային պաշտօնէից մէջ հանրութենէն վայելած սիրոյն ու համակրանաց մասին եղական է։ Տիգրանակերտ՝ որ անկարելի է ըսեմ, երբէք սխալած չէր մինչեւ պաշտօնէի մը այսչափ սէրու վըստահութիւն ունենայ, և այս ալ ուրիշ պատճառ մը չունի, միմիայն վերը թուած բարի հանգամանքներն։ [illegible] հազիւ 40 տարեկան կայ և քաջ թուրքերէն լեզուի, կայսերական քաղաքային օրինաց և հաշուակալութեան հմուտ է և բնիկ Պոլսեցի է և Միւմթազ էֆէնտիի հուշակաւոր գերդաստանին կը վերաբերի՝ որոյ հօրեղբորորդին կայսերական գլխաւոր քարտուղար Վսեմ Ալի Ռիզա փաշան է։

* * *

Անցեալներն մի նամակաւս տեղեկութիւն տուած էի որ տեղւոյս կեդր. կառավարիչ խուրշիտ պէյն՝ մի պժգալի ոճրագործութեան՝ այն է երկու տարի յառաջ իւր մէկ Զէրքէզ աղախին կախուելուն համար նախնական դատարանի հարցաքննիչի մասին հարցաքննութեան առնուած էր ընդհանուր դատախազի պահանջմամբ, և այս մասին եղած քննութիւնքն երբէք որ և է կասկածի տեղ և նշան չեն ցուցներ խուրշիտ պէյի վերան և այսպէս աղախինն ինքզինքն կախած լինելն հարցաքննիչի տեղեկագրովն բոլորովին հաստատուած, և այս մասին ներքին և դատական նախարարութեանց հեռագրով տեղեկութիւն տուող էֆէնտիին դէմ խուրշիտ պէյն իրրև զրպարտիչ պատուոյ դատ բացած է, և ընդհանուր դատախազն ալ յիշեալ բողոքագրին ընդունելով յիշեալ տեղեկութիւնն տուող էֆէնտիին բանտարկութեանն հետ հարցաքննուելն պահանջած ըլլալով, այսպէս հարցաքննիչի կողմէն բանտարկուելով հարցաքննութիւնն շարունակուելու վրայ է։ Տէր խմբագրապետ, ինչպէս յիշեալ էֆէնտիի անունն և մականունն պահեցի, այժմ նոյնպէս մեր խորհրդածութիւնք ալ ապագային պահելով, միայն այժմ եղելութեան վրայ պարզ տեղեկութիւն տալ յարմար դատեցի, քանզի մը յիշեալին այսպէս բանտարկուելն համար չատ մը թերուդէմ խօսքեր ըլլալով և օր ըստ օրէ ինդիրն ալ իւր բնական սահմանէն դուրս բորբոքելու և այլ և այլ կերպարանք առնելու վրայ է։

* *

Հոկտ. 25 թղթակցութեանս մէջ ալ կը բացկանար տեղւոյս նորընտիր ընդհանուր դատախազ Ահմէտ Ֆէթհի պէյի գալատեանն։ Նորին մեծութիւնն պաշտօնի գըլուխն անցնելուն անմիջապէս հրաման տուաւ դատարանաց առաջին քարտուղարաց՝ տեղւոյս բանտին մէջ եղած բանտարկելոց ցուցակն անմիջապէս չինել, և ցուցակն չինուելով ներկայ ամսոյս 23ին կիւրակէ օրն նախագահնիչ ատենի և ոճրագործութեան ճիւղի նախագահ և թէրճէմանի ազնիւ ընթերցողացն իւր օրինապահ գործերոջն անունն ծանօթ եղող Մեծ. Խալիտ պէյին հետ բանտի քննութիւնքն ըրին, Բանտին մէջ չորս հարիւրն աւելի բանտարկեալ գտնուելուն, ամենն ալ օրինաց տրամադրութեանցն համաձայն բանտարկուած են եղեր։ Յիշեալ թշուառներն մի առ մի բանտէն դուրս կանչուելով անունին և մականունին հարցուելէն յետոյ, կրկին բանտ կ՝դարձուցեն, և յետոյ բանտին մէջ մտնելով ամենն սենեակները պտտեցան և ամենուն անունն ի միասին հարցուցաւ, եթէ մէջերնին դուրս չկանչուողներ կանի ներկայանան, ամենն

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸԶ

(Մ՝-ԷԼԼԷՍ) ԷՄԻԼ ՐԻՇՊՈՒՐԳ

Ե

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՇԷՐԼ

(1926 Է՝-Գրօդա դէվ՝)

—Պունը նա՞սը տա սէօյլէտին։ Սէնին պագըշընտա պիր սէվինճ վար... Բիէր, տիմէք պիր խաչէր ալմըշ օլմալըսըն։

—Էվվէթ։

Խթխյար չիֆթճիին երեգիւնտէ պիր ֆերահկէթ հասը օլառու։

—Սէն նէ՞ պիլիրսին, սիւալ իթտի Ժագ Մէլիէ բրիգաթամիզ պիր սէտա իլէ՝ սէօյլէ, Բիէր, սէօյլէ, պէնտէն պիր չէյ սորմա։

—Ժա՛գ, եարըն սէն ույանմազտան էվվէլ պէն Բարիզ եօլունը թուսթաճաղըմ։

—Տիմէք գըզըմ Բարիզսէ՞ մի տիր, պաղրտը Մէլիէ։

—Գըզը պիլմէմ... պէն օ պիրինի արամաշա կիտէճէյմ։

—Անըն էվլատընը՞ մը։

—Էվվէթ, Էտմոն Մէլիէյի... Ժա՛գ, արթըգ պէտտպախթըգ սէնտէն կիտիյօր, հէնուզ սէվինճլի կիւնլէրին օլաճագ տրը։

—Էյ Լիսի՞լ։

—Պէն անըն էվլատընը պուլամըմ, Ժագ, չիմոիկք սաղթ օնու տիւչիւնէլիմ։

—Էվվէթ, հագգըն վար... Բիէր, էլինի գալպիմին իւզէրինէ գօ, պագ նա՞սը չարբըյօր։

—Էվվէթ։

—Օն սէնէ տիր պէօյլէ չարբուզը եօգ իտի։ Ա՜հ, սէվինճտէն հասը օ-լան խալէճան նէ՞ ալա տրը։ Ա՜հ, զանն իտէրսին եէնիտէն քէսսը հայթիթտիմ։

Բուվնա տիւչիւնտի քի էֆէնտիսինէ հէնուզ Ժան Բընօ հագգընտա պիր չէյ սէօյլէմէզսէ էյի օլուր։

Մէրգում քէնտի քէնտինէ «հէր չէյի Պլանչա նագլ իթտիկիմի էֆէնտիմ զաթէն չարուգ տույամագ տրը» տէմիշ իտի։

Ակչամ Բուվնա, Պլանշ վէ Ժան Բընօ պէյնէլէրինտէ պիր գարար վէրտիլէր քի, եէնի պիր գարարա սէկին Ժան Բընօ քէնտի Մարաշ խմինի սագլասընը, վէ տիլէնճիլք թագիտինի իճրա էյլէսին։

—Ավտէթիմտէ, տէտի Բուվնա, Մէյլէ չէտիտ պիր հէյէճանա տիւչար օլմամագ իչիւն հագիգաթը հալի պիր եօլը իլէ օնա սէօյլէրիզ։

Բուվնա՝ իւչ տէօրթ նիհայէթ էն զիյատ պէշ կիւն սիրբէճէք օլան զայլուպէթի էսնտէ, Ժան Բընօնընն՝ զըզընա տահա եագըն պուլունմասը իչիւն քէնտի օտասընտա գալմասընա տաիր պէյանը արզու իթտի իսէ տէ, Ժան Բընօ անըն էֆքեարընտա պուլունմայըպ տէտի.

—Խա՛յր, պու չէյ՝ Ժագ Մէլիէ իւէ չիֆթիլքտէքի ատամլարըն թասճիւպինի մուճիպ օլուր. անլէրին մէրագլարընը թահրիք իտէրէք պիր թագըմ ֆարպիյաթա կիրիվէլէրինէ սէպէպ օլմամալը տրը։ Զօպանընն խանէսինտէ Պլանչըն պանա թախսիս էյլէտիկի օտատա եաթմայը պէն թէրճիկ իտէրիմ։

—Սէվկիլիւմ Ժան Բընօ, ճէվապ վէրտի Բուվնա, պէն սէնի քէնտի հալինէ պրագըրըմ, նասըլ խթէրսէն էօյլէ եար։

Էրթէսի սապակ սաաթ իւչտէ Բուվնա՝ Պլանչը էօրտիւքտէն վէ Ժագ Մէլիէնին տէ էյինի սըգալգտան սօնդրա, Սէնթ-Իրէօնէ կիթմէք իւզրէ ապրպայա պինտի. սաաթ պէշտէ օրատա պուլունարագ Վէղուլ բօսթա արապասընա բաքիպ օլաճագտը։

—Զարուգ կէլ, տէմիշ իտի քէնտիսինէ չիֆթիլք սահիպի, օղլումա պէբրապէր կէլ։

Օ կիւնիւ չայըրտա պիւէյի թաշլարը իւզէրինտէ օրագ պչագլարընն աղը պիլէնմէյէ պաշլայըպ, ճըր ճըր սէսլէրի իշիտիլմէքտէ իտի։

Սապահ գահվալթըսը էնասընտա չիֆթիլք խատէմէլէրյէ կիւնտէլիքճիլէր՝ Բուվնանընն Բարիզ կիթտիկինի պիլիսօրլար իտի։ Պու ապիմէթ սահիհէն օ ատամլարնա չայանը թասճիւպ իտի. Բուվնա օրաղըն իւք կիւնիւ նի՞չիւն Սէօյլօնտան կիթմիշ. բէք միհիմմ վէ բէք աղըր պիր մատտէ պունա սէպէպ օլմուշ օլմալը իտի։

Պիւթիւն կիւն հէրսի պունը տիւշինտիլէր, պիրա Բուվնանընն նէ՞ իշիւն Բարիզէ կիթտիկինի պիլմէք իսթէրլէր իտի։

Զիֆթիյին դարը խատէմէլէրինտէն սիւալէր իւզէրինէ մէմուր օլան իրի եառը գըրդըրըզը եանագլը վէ չէյթան վէ ֆէնա թասպիսթը պիր դարը պու իշէ տահա զիյատէ մէրգաթ իտուպ, բասթ կէլտիկի ատամտան մալիմաթ խթէտի։

Սիմաոը տա բուհը կիպի զայէթ չիրքին օլան պու գըզընը իսմի Ժերթրիւտ իտի։ Մէրգումէ՝ պիր սէնէտէն պէրու Սէօյլօնա կէլմիշ իտի։ Բուվնա հէր նէ գատար մէրգումէնին խրտամէթինտէն բէք մէմնուն տէյիլ իտի իսէ տէ, հէմ ամբարըզընտան վէ հէմ տէ սրգ սրգ ատամ տէյիլթիրմէյի հազգ իթմէտիկինտէն, մէրգումէյի ալըգօյմագտա իտի։

Իսմի էկէր Ժերթրիւտին հըսսիյաթը հասէնէսի եօգ իտի իսէ պիլէ, տիպիճիւմէ գատընլար կիպի տույդուսը վար իտի։

Կիւզել Ֆրանսուանընն զէվզէքճէ թավրը վէ տիք տիք պըյըգլարը մէրգումէնին իւզէրինէ չէտիտ պիր թէէսիր իճրա իթմիշ օլուպ, Ֆրանսուա տա պու հալի ֆարգ իտինճէ, քէնտի քէնտինէ «հիրմի իւչ եաշընտա պիր գըզ նէ գատար տա չիրքին օլսա եինէ վագթ կէչիրիլիր» տէյէրէք գըզա եանաշմըշ, վէ պրզ տա ահմագ ահմագ անընն սախթէ մուհասպէթինէ սահիհ նագարըյլա պագարագ, օնա ատէթա գուլ գուրպան օլմուշ իտի։

Կիւզել Ֆրանսուա չիֆթիլքտէն գօվուլալը պէրի պունլար իքիսի կիճէլէրի չիֆթիլյին ճիվարլարընտա պիրպիրյէ կէօրիւշմէքտէ օլարգլարընտան, պապա օղուլ Բարիզէլէր՝ Սէօյլօնտա նէ օլուր նէ օլմագ մէրգումէտէն խապէր ալըրլար իտի։

Ժերթրիւտ չիֆթիլքտէ հէր չէյէ տիգգաթ իտուպ, հաթթա գարուլարըն էօնիւնտէ տուրուպ իշէրիսինի տիյնէմէքտէն տէ չէքինմէգ իտի։ Հէյէ քի Մէլիէ հէման հիչ պիր չէյ տէմէզ իտի։ Բուվնայա կէլինճէ, օ տա զայպ օլմալարընը արզու իթտիկի սէօյլերի եալընըզ աղզընտան գաչիրըր իտի։

Խուլատսի քէլամ Ժերթրիւտ՝ կիւզել Ֆրանսուանընն ճատուրը օլմուշ իտի։

ալ կանչուած ըլլալին յայտնէլէն, և իւրեանց բանտային վիճակն և բանտին մաքրութիւն և հարկ եղած զգուշութիւնքն ընելին պահպանաց պատուիրելէն և բանտին տօմարներն օրինաց տրամադրութեանցն համաձայն չգտնելուն, նոցա ալ թերութիւնքն ըստ առժամանակեայ պատժական դատավարութեան եղանակի օրինաց համաձայն լեցնելու համար Ֆէթհի պէյն իւր վրան առնելով մեկնեցան բանտէն։

Տէր Խմբագրապետ, յիշեալ երկու դատական պաշտօնէից իւրեանց պարտականութիւններուն տրամադրութիւնքն յարգելուն և այս դժբաղդ վիճակին քննելուն համար շնորհակալութեան արժանի են. բայց աւելի շնորհակալութեան արժանի պիտի ըլլան այն պաշտօնեայք՝ որ բարեխնամ կայսեր Իրատէին համաձայն անմիջապէս նորոգ բանտի շինութեան ձեռնարկեն, քանզի ներկայ բանտի վիճակն աւելի կը վատթարացնէ բանտարկեալ անձանց վիճակն՝ իւր յուսի չենքովն և բաղմաթիւ թերութիւններովն. դժբաղդաբար բանտի նորոգ շինութեան նշաններն այժմ երբէք չեն երևիր, որով այս մասին թէ վսեմ. կուսակալին և թէ տեղւոյս և Բարբերդի դատական քննիչ Մեծ. Հաֆիզ Մէհմէտ Բիւշտի պէյի ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ՝ յանուն մարդասիրութեան։

∴

Անցեալ աշնան վերջին ամիսն և ձմերան ներկայ առաջին ամիսն և այս վերջին տարիներուն մէջ երբէք տեսնուած չէ եղեր, օդերը գարնանային եղանակի պէս ջերմ և ամեն օր և գիշեր դրեթէ կանձրևէ խիստ որոտումներով։ Ամսոյս 10ի գիշերն երկած սաստիկ որոտումն և ընկած կայծակին շատերն ահ ու դողի մէջ ձգած է, և շարունակ եկած անձրևներէն Տիգրիս գետն ալ չափազանց առատացած է։ Բաղաքիս ամեն կողմն խոնաւութեան մէջ ըլլալով և շատ մ'ալ աղիւսէ շինուած տներ փտտելով փլչած և փլչելու փոյ են, որոց մի քանիի տակն մարդիկ և անասունք մնալով ջնջուած և մեռած են։ Փողոցներն և քաղաքի ամեն կողմն աղբերով լի ըլլալով և հեղեղներ հոսելով, փողոցներէն անցնիլ դժուարին եղած է։

Երկու ամիսի մօտ է՝ վերջալուսէն յետոյ երկնից երեսն խիստ կարմրութիւն մ'ըլլալով և այն կարմրութենէն յառաջ եկած լոյսն միամիտներն զարմացուցած և Տիգրանակերտի համար այս միջոցիս փոխանակ ձիւնի՝ անձրև տեղալուն եա բնական պատահական իրերէն չարաղուշակ օգուտ քաղելով յառաջիկայ տարուան վրայ գէշ գուշակութիւնք ընելու սկսած և հիմակուընէ ռամիկն ահ ու դողի մէջ ձգած են։

Այժմ տեղս խիստ առատութիւն կայ ամեն բանի համար և վաճառականն վաճառուած ամեն ուտելեաց գներն խիստ վար ընկած են. նոյնպէս քաղաքի շուրջն և Մէրտին ՃԷզրէ, Սղերդ, Մուսուլ և Բաբէրն։

ՎԱՐՆԱ

Շէհրը մէղքիւր մուխպիրիմիզտէն Լէօնտէրիլմիշ աթիտ քի մէքթուպ իւղէրինէ Բաթրիգ Ամենապատիւ Տ. Տ. Ներսէս Սրբազան Արքեպիսկոպոս հաղրէթլէրինն պիթթագտիմ, մուճիպինճէ իճրաի իճապը մուսիրրանէ թալեպ վէ խութիրհամ օլունմագտա, վէ ահվալը մ. քեաթիպի միլլիյէմիզ շու էսէֆենիզիզ հալտէ չալգանմագտա տրը։

Մէսէլէի մէղքիւրէ իլերուտէ նէ սուրէթ քէսպ իտէր իսէ էնէ արզ ու իշար օլունմագ իւզէրէ չիմտիլիք պու գատարլա խաթմ մէգալ էյլերիզ։

11 Յունվ. 1884

Վարնա

Նին ՃԷնապը Հաղտան ըէճա վէ թէմէննիյաթը 1888 նումէրօլու կաղէթաի միւթէպէրնիդին իւչինճիւ սահիֆէսինին իւչինճիւ սիւթունունտա մինտէրիճ արիզէի միւթէզատիւմէի աճիղանէմտէ արզ օլունմուշ իտի։

Սրբազանը միշարէլէյհ շէհրիմիզէ թէշրիֆլէրինին ֆէրտասը կիւնիւ իգթիղտի հալ իւզրէ, պիր մուվագգաթ Թաղական խորհուրդ թէշքիլ էլէ իշէ միւպաշէրէթ էյլէմիշ իքէն, միշարէլէյհին էֆքեարը հասէնէ վէ ֆայիլանէլէրի էօթէտէն պէրու պէյնէլ միլլէթ թէքվիւն իթմիշ օլան գիյու գալի մասամ քի ըէֆ ու մահվ իթմէք տիր, քուէ իլէ պիր Թաղական խորհուրդ ինթիխապընա իսրար վէ իտտաա իտէն վէ քէնտի քէնտիլէրինէ ումումի միլլէթին վէքիլլէրի սըֆաթընը վերէն պիր գաչ քիշիլէրին արզուլէրինէ թէվֆիգան, 18 դեկտ. 1883 թարիխինտէ քուէ իլէ Թաղական խորհուրդ ինթիխապընա պիլմիւպաշէրէ թէշքիլինի իճրա իյլէմիշ իսէ տէ, պու պապտէ մերզուման խօշնուտիյէթլէրինի մուճիպ օլմայան իշպու ինթիխապաթը տախի եալընըզ քէնտի զամիրլէրինին գապուլ իտէպիլճէճէյի պաղը տէսայիս սէրա ու իթեանը իլէ գապուլ իթմէմէք աղմինտէ պուլունմուշ, վէ պինտէն ալէյհ Սրբազանը միշարէլէյհի իգնա իթմէյէ, կիճէյի կիւնիւղէ գաթարագ փէք չօգ չալըշմըշ օլաուգլարը հալտէ, մուվաֆֆագբյէթսիզլիքլէրինի կէօրէրէք վէ շու չարբըգլըգլարընը եիւրէքլէրինէ սինտիրէմէյէրէք էհալիտէն իսկա թօքամագ կիպի տիկէր պիր չարբըգլըգ թէշէպպիւսաթընա տախի միւրատ էրէմիշլէր իսէ տէ, 25ի տիւն թաշրատան կէլմիշ վէ պաղըլարընա իմզալամըշ օլտուղու էվրագ միւնտէրիճաթընն հագսըզլըղընա ակահ օլունճա, «ադրար մէգլինի պանա եանրը օգուտուլար, անլատըմ՝ քի իղթալ օլունճա [illegible] էօթէյէ պէրուէ տիւշէն պաղը ահմագլար պէրապէր օլտուգլարը հալտէ, նիհայէթ էլլի իքի քիշիտէն իպարէթ պիր մահզէրի մգալատըգլարընը էհալիի պէլտէ տույունճա, մէրզումանընն իթիրազաթը վահիյէլէրինէ հէվալէի սէմու իթիպար օլունմամասընը վէ Սրբազանը միշարէլէյհին պէրվէճհի հագգանիյէթ իճրաի ինթիխապա թէշքիլ էյլէմիշ օլտըղը հէյէթը ճէտիտէնին պիթթաստիգ իշէ միւպաշէրէթլէրինին ուգտէի թէէխիրբէ տիւշիրիլմէմէսինի, վէ էօյլէ էֆքեարը չախսիյէսինէ լիզարաղ խըտմէթ իտէնլէրին թահրիքաթընա մէյտան վիրմէրիլմէմէսինի վէ եաշամագտա պուլունտըղըմըզ 19ընճը սարը մէտէնի պիր գրթասընտա սապիի սիւպեանընն պումագուլէլէրին բէնչէի էսարէթլէրինէ չարբտըրըլմամասընը ըէճա իլէ Սրբազանը միշարէլէյհին սալիֆ իլ մասրուզ իճրաթը վագբալէրինին թէմամըյլա թաստիգ պույուրուլմասը իսթիրհամընտան իպարէթ, վէ քեաֆֆէսի եէրլի օլարագ 106 իմզա իլէ միւմզի, թէհէմմիւ վէ իթթիֆագը միլլէթի էրմէնիյանը Վարնա նամընը հավի պիր գրթա բրօթէսթանամէյի Բաթրիգ Ամենապատիւ Տ. Տ. Ներսէս Սրբազան Արքեպիսկոպոս հաղրէթլէրինէ պիթթագտիմ, մուճիպինճէ իճրաի իճապը մուսիրրանէ թալեպ վէ իսթիրհամ օլունմագտա, վէ ահվալը մ. քեաթիպի միլլիյէմիզ շու էսէֆենիզիզ հալտէ չալգանմագտա տրը։

Մէսէլէի մէղքիւրէ իլերուտէ նէ սուրէթ քէսպ իտէր իսէ էնէ արզ ու իշար օլունմագ իւզէրէ չիմտիլիք պու գատարլա խաթմ մէգալ էյլերիզ։

11 Յունվ. 1884

Վարնա

Թիւթիւն Ըէժիսի իտարէսինտէն կէլէն իլան։

Տէվլէթը Օսմանիյէնին թիւթիւն Ըէժիսի միւշթերէք գումբանէասը՝ միւխթէլիֆ պանտրօլլար թապընը միւնագասայա վաղ իթմիշ օլուպ, միւնագասան մէզքիւրէյէ կիրիշմէք իսթէյէնէրէն ալաֆրանկա 21 յունվար վէ Բումի 2 փետրվար թարիխինէ գատար էտհէմ բաշա գօնաղընտա Միւսիրիյէթը Ումումիյէ տարէսինտէ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 3է գատար հաղըր պուլունըպ, քէնտի փիյաթլարընը պէյան իթմէկէ տավէթ օլունուրլար։

Շարթնամէ վէ իտարէ թարաֆընտան թէտարիք օլունճագ քեաղրընն գըթասը վէ թապ օլունճագ պանտրօլլարըն մօտէլէրի՝ հէր կիւն սապահ սաաթ 10ան էօյլէսէն սօնրա սաաթ 3է գատար Միւտիրիյէթը կումումիյէ տարիբէսինտէ թալեպ օլանլարա կէսթէրիլէճէք տիր։

Սթամպօլ 11|23 յունվ. 84

Բէրլ

Մէմալիքը Մահրուսէի Շահանէտէ թիւթիւն Ըէժի իտարէսի Ըէժի գումբանէասընն 1884 սէնէսի Ապրէլինին 2|14ինտէ իճրաի վազիֆէյէ իպթիտար էյլէյճէյինի էհալիյէ իլան իտէր։

Տէրսաատէթ 11|23 յունվար 1884

ՄԻԿՓԷՖԻՐԻԿԱ

Էնճիւմէնը թէֆթիշ թարաֆընտան թ. Հէֆէզ Ալի էֆֆէնտի իգամէ օլունան տավալը թէտգիգէ մէմուր գօմիսիօն միւն տախի ագտը իճթիմա էյլէմիշ, վէ կաղէթաի մէզքիւր թարաֆընտան իճրաի շահատէթ իտէն 11 զէվաթընն շահատէթլէրի գրաաթ օլունուզգտան սօնրա, գօմիսիօնը մէզքիւրընն ըէխի պուլունան Սազլը Ցովհաննէս էֆէնտի հաղրէթլէրի կէլէճէք իճթիմատա միւտաֆաալարընը թէքմիլ իթմէլէրինի կերէք թ. Հէֆէզ Ալի միւրրը ատամընը [illegible] էֆէնտիյէ վէ կերէք էնճիւմէնը թէֆթիշ թարաֆընտան վէքիլ թային օլունան Իրիաս էֆէնտիյէ պէեան էյլէմիշ տիր։

Մէհմէտ ՃԷվտէթ էֆէնտի՝ տինլէնիլճէք տահա պիր շահիտը զարիպի օլտուղունը վէ օ տաէնճիւմէնը թէֆթիշի միւտաֆաա իտէն վէ գօմիսիօնտա պիզզաթ հազըր պուլունան Իրիաս էֆէնտի օլտուղընը պէեան իթմիշ օլմաղլա, գօմիսիօն՝ էֆէնտիի մումալէյհին շահատէթինի, գանունէն ճարիզ օլուպ օլմատըղընա տարիր վերիլէճէք գարարընն նէթիճէսինէ թաալիգ գէլմըշ տրը։

—

Ինկիլիթէրրա գրալիցասընն բիւբիւպընա մախսուս Վէյլզ-Եա Ալբերթ նամ վարօրընն թամիրի կէլէճէք օգոստոսա խիթամ պուլաճագ տրը։ Մէսարիֆը թամիրիյէսի 55000 լիրայա պալիգ օլաճագմըշ։

Մէղքիւր վարօրա վաղ օլունան ճէտիտ մաքինալարընն թէճրիպէսի կէլէճէք սօն պահարատա իճրա օլունճագ, վէ պատէհու վարօր եէնիտէն պօյայանըպ թէպլին օլունճաղընտան, 1885ատ գրալիցանընն բիւբիւպընա միւհէյեա պուլունճագ տրը։

—

Գասթամունի վիլայէթինտէ Գալէճիք գաղասընտա վուգու պուլան վէ պիր գաչ խանէնին եըգըլմասընը մուճիպ օլան զէլզէլէնին 15 կիւնտէն պէրու արա սըրա վուգու պուլմագտա օլտըղընը վէ էհալիյի տիւշարը խէվֆ ու հէյէճան իյլէմէքտէ օլտըղընը օրատան ալընան խուսուսի պիր թէլէկրաֆ խաբէր վէրիյօր։

—

Գալաթա բօլիս սէրգօմիսէրի Սիւլէյման էֆէնտի Գալաթա ճիհէթինտէ պուլունան սապըգալը ատամընը տէրտէսթ իտէրէք կէօնտէրմիկի կիպի, իշտիզ թագըմընտան օլանլարընն տախի պիր հաֆթա զարֆընտա իշ պուլմալարընը վէ պուլմաթգալարը հալտէ իտարէսինտէն չրգըպ կիթմէլէրինի սուրէթը բէսմիյէտէ լազըմ կէլէնլէրէ թէնպիհ էյլէմիշ տիր։

—

Պէյօղլու բօլիս մէմուրլարընտան Հաֆըզ՝ կէչէն ագշամ Հէքիմ Պաղչէսինտէ պուլունան պիր խանէյէ ճէպրէն կիրէրէք, վէ համիլ պուլունտուղը բէվօլվէրինի տախի թէշհիր իտէրէք, խանէյի մէզքիւրտէքի պիր գատընը պիր սուրէթը վահշիյանէէտ տարպ ու ճէրհ էյլէտիկի կիպի, խանէյի մէզքիւրէ մէնսուպ պիր ատամը տախի պաղգաճա տարպ ու ճէրհ իթմիշ օլտուղունտան, կերէք գատընը վէ կերէք օ ատամըն եարալարը թէհլիքէլի իմիշ։

—

Զէրաաթ մէքթէպի՝ տիւնքի կիւն պիր չօգ զէվաթը քիրամ հազըր օլտուղու հալտէ բէսմէն քիչատ պույրուլմուշ տրը։

—

Մուհաճիրին գօմիսիօնը՝ Տէրսաատէթ վէ ճիվարընտա պալունան մուհաճիրլէրին եագընտա վիլայաթա կիթմէտիքլէրի թագտիրէ, էվվէլճէ իլան օլունտըղը վէճհիլէ գաթիէն եէրլի էհալիտէն սայըլարագ պիլճիմէ վէրիլէր իլէ միւքէլլէթի օլաճագլարընը մախսուսի մէմուրլար վասէթասը իլէ մուհաճիրինը մէրգումէյէ իսթար էյլէմիշ տիր։

—

Պէյօղլու ժանտարմա չավուշլարընտան Մուսթաֆա՝ պիր միւտէթտէն պէրու պիկա սէպէպ էօթէտէ, պէրիտէ քէշթ ու կիւզար իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, կէչէնլէրտէ պիր հօճատան սուրէթը ճէպրիյէտէ օլարագ Ղատէտ պէյաղ մէճիտիյէսինի տպղ ու զասպ էյլէտիկի կիպի, սուի ահվալընտան տօլայը Պէշիքթաշ մերքէզինտէն գօվուլմուշ օլան բօրու չավուշու Լութֆի իլէ պիլիթթիֆագ Գալաթատա պիր պաղալատա [illegible] ճիհտիյէ թալեպ էյլէմէյէրինտէն տօլայը հագգլարընտա վուգու պուլան չիքայաթ իւզէրինէ մերգումի Լութֆի սիւալ վէ ճէվապ զրմընտա Վոյվոտա մերքէզինէ տավէթ օլունմուշ իտի։

Պունը մերգում Մուսթաֆա չավուշ խապէր ալընճա, տօղրուճա մերքէզը մէզքիւրէ ազիմէթլէ մաղնուն Լութֆիյի ճէպրէն ալըպ կէօթիւրտիկի կիպի, սերգօմիսէրլիք մագամընա պաղը միւթէճավուզանէ թէֆէկվիւհաթտա պուլունտըղընտան։ Մերգում Եարըն Պէյօղլու ճէղա մահքէմէսինտէ մուհաքէմէիտիլճէճէք տիր։

—

Գալաթա բօլիս սէրգօմիսէրի Սիւլէյման էֆէնտի, Հինտիսթանտա պիր ինկիլիզ ժէնէրալընն թահթը գօմանտասընտա Ախա գապիլէսի ալէյհինէ կէօնտէրիլէն գումվէի ասքէրիյէ ալաֆր. յունվարըն 8ինտէ վուգու պուլան պիր մուհարէպտէ տիւշմանը թօր ատէշի իլէ թար ու մար իթմիշ, վէ Պուրական նամ մահալէ գատար իլերուլէյիպ, գապիլէի մէզքիւրէնին էլլինէ էսիր տիւշմիշ օլան եէրլի օրման մէմուրլարընը գուրթարմըշ տրը։

—

Նիհիլիսթէր՝ թարաֆընտան գաթլ իտիլէն Բէթէրսպուրկ խաֆիյէ բօլիս միւտիրի Սիւտէյքինին եէրինէ Ալէքսիս Գուրասաֆնանընտա պիրի թային գէլընմըշ տրը։ Մուսմիլէյհ Բուսիատա վէ հաթթա էն ուզագ էեալէթլէրինտէ պիլէ ագտ օլունան իթթիֆագը խաֆիլէրին սուրէթը թէշէքքիլի հագգընտա մալիւմաթը միւքէմմէլէյէ մալիք իմիշ։

—

Ֆրանսա իմբէրաթօրը իւչինճիւ Նաբօլէոնուն եէվմը վէֆաթընա միսատրգ օլան ալաֆր. յունվարընն 2ինճի կիւնիւ Լօնտրատա Սէնթ Մարի նամ Ֆրանսիզ քիլիսէսինտէ իմբէրաթօրը միւշարէլէյհին իսթիրահաթը բուրը իշլուն պիր տուա օգունմուշ, վէ պունտա իմբէրաթօրիցա էօժէնի պիրճիմէնտ էթրաֆ վէ մայէթի իլէ հազըր պուլունտուղը կիպի, ինկիլիթէրրա գրալիցասը թարաֆընտան տախի Լօրտ Սիտնիյ հազըր պուլունմուշ տրը։

—

Իզմիր էհալիսինտէն չուհաճը Գօսթանտի Բաբէլլէ նամ Ռումպու տէֆթա ԵՒԶ ԵՒՐՄԻ եաշընտա օլտուղու հալտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։ Մումմիլէյհ անասըլ Սագըզը իմիշ։

—

Սիլիստրման նամ Լվրօբալը ալիմին էֆքեարընճա մավի կէօղիւ ատամլարընն կէօզ գուվվէթի գարա կէօղիւլէրտէն բէք չօգ զիյատէ օլուպ, պունա տա իսպաթ շու իմիշ քի, էսքի զէմանտա տիւրպին վէ սաիր պու կիպի ալաթընն էսէրի պիլէ հէնուզ մէվճուտ տէյիլ իքէն, իլմի հէյէթի (ատաղարաշխութիւն) իյճատ ու թէէսիս իտէնլէր հէր մավի կէօղլու գավմար իմիշ։

—

Ալէմանիա իմբէրաթօրընն պիրատէրզատէսի բրէնս Ֆրէտէրիք Շարլն քէնտի զէվճէսինտէն պիւսպիթիւն այրընըպ թալագ իտէճէկինէ տաիր Պէրլինտէ խայլի վագբթատան պէրու պիր չայիա տէվէրան իթմէքտէ օլուպ, հաթթա զէվճէսի բրէնճէս տէ պիր սէնէտէն պէրու Տէնօտտա բէտէրինին խանէսինէ չէքիլմիշ տիր։ Հալպու քի Բրէնս Ֆրէտէրիք Շարլ՝ գարբսընը պիւսպիթիւն պօչամագտա միւսատտէ թահսիլ իթմէք իչիւն կէչէնտէ ամուճաղը իմբէրաթօր Կիյեօմ Նէզտինտէ իճրաի մուամէլէտէ պուլունմըշ իսէ տէ, իմբէրաթօր պունա բիզա կէօսթէրմէմիշ տիր։

—

Ալաֆր. յունվարըն 8ինտէ Բուսիատա վագը խարգով չէհրինտէ [illegible] թաֆթիլթընն նէշրի մէն օլունմուշ տրը։

—

Գրօնչթատտա Բուսիանընն խասսա պահրիյէ ասքէրինտէն պիր խայլիլէրի բօլիթիգա ճէրթիմիյլէ թէվգիֆ օլունմըշլար տրը։

—

Իշնիլտիյինէ կէօրէ, էվվէլքի կիւն Գալաթատա Շարապ իսկէլէսինտէ պիր սանտալճը՝ Պէշիքթաշա չըգարմագ իւզրէ 500 օգկալըգ պիր շարապ ֆըչըսընը համիլէն մէզքիւր իսքէլէտէն հարէքէթ իթմիշ իսէ տէ, տիւն ագշամա գատար նէ Պէշիքթաշա կիթմիշ վէ նէ տէ Շարապ իսկէլէսինէ ավտէթ էյլէմիշ օլտուղունտան, պիր գաղայա օղրամըշ օլտուղու զանն օլունույօր։

—

Բուսիա մալիյէ նազըրը 1884 պիւտճէսինի նէշր իթմիշ տիր։ Վարիտաթ 792,264,073 վէ մէսարիֆաթ 801,997,412 բուսպլի թախմին օլունտուղընտան, նօգսանը միւվազէնէ 9,633,339 բուսպլի տիր։

Իշպու նօգսան վէրկի զամմը իլէ թէսվիյէ օլունճագ իմիշ։ Մալիյէ նազըրընն բարօրթընտա վարիտաթը թէզայիւտ իթմէմէսի սէպէպի՝ պուղտայ մահսուլաթընտա Ամերիգանը ըէգապէթինէ վէ Բուսիա պուղտայընն թէտէնիի մէն օլտուղը եազըմըշ տրը։

—

Էվվէլքի կիւն Իզմիրտէն լիմանընմըզա միւվասէլէթ իթմիշ օլան Անդրէասան նամ ինկիլիզ վարօրը Իզմիրտէ պուլունտուղը սրբատա, Թայիֆէլէրինին եաթագ մահալի օլան գամարայա գօյմուշ օլտուգլարը պիր մանկալտան բէյտա օլան ասիտ գարպօնիք կաղընն թէէսիրի իլէ սէֆինէնին լօսթրօմսը էրթէսի կիւնիւ պօղուլմուշ վէ թայիֆալարընն քեաֆֆէսի տախի պայկն պիր հալտէ պուլունմըշ օլտըգլարընտան տէրհալ ճէլպ օլունան թապպին թայֆալարա իճրա էյլէտիկի միւտավաթ սայէսինտէ մէրգուման էօլիմատէն գուրթուլամիշլէր տիր։

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄՄԱՑՈՒՆ

Վարիտաթը ումումիյէ իտարէսինտէ պէհրը կիւն միւպայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աֆիֆ դիքր մահլիւլաթընն մուապֆն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանընտան 1ինճի հաֆթասը օլան իշպու 1299 սենէսի քեանունը էվվէլինին 26ինճը բազար երթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա միւպայէտէլէրի իճրա օլունճաղընտան, զամմ իլէ թալիպ օլանլարընն գրյմէթը մուխամմէնէսինին էօշրինէ միւտավի թէէմին ագչէսինի միւսթասրբէն իտարէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէկնի վէ մուաճճէլէյէ վէ բէյ ագչէսինէ մահսուպէն սուրէթ վէ սէրկի գապալ օլունմայաճաղը ինճիտէֆա օլարագ իրան վէ իսթաբ օլունուր։

.. 2 .. 2000. — Իսպիտարտա Սէլիմիյէ մահալլէսինտէ Գրչլա մէյտանը ճատտէսինտէ Գուչ Գօնմագ խանընտա Սուլթան Սէլիմ խանը Սալիհ վագֆընտան չէհրի 25 ղրչ. քիրալը փէվգինտէ պիր օտայը միւշթէմիլ թէրպիէն 80 զրա մուգատտէմա 3 ատէա սանտալճը տէսթիկեանը էլէէվմ պիր պապ պարը մահալի։

.. 44 վէ 46 .. 10000. — Իսկիտարտա Զագըրճը Հասան բաշա մահալլէսինտէ Քէֆիճէտտէ սօգաղընտա Թիրքմէն ղազանը մէրհում Մէհմէտ ագա վագֆընտան թէրպիէն 128 զրա արատտա մէպնի 4 օտա վէ 2 գույու վէ 550 զրա պաղչէ վէ թահթընտա չէհրի 25 ղրչ. քիրալը 1 պապ քէօմիրճիւ տիւքքեանը իլէ պիր պապ մէնզիլին բուպ հիսսէսի մահլիւլտէն վէ տիկէր հիսսէլէրի տախի սահիպի թարաֆընտան ֆիրուխթ օլունճաղը։

.. 14 .. 5000. — Իսկիտարտա Սէլամի Ալի էֆէնտի մահալլէսինտէ Բարմագը Պագգալ սօգաղընտա հաղրէթը Սէլամի Ալի էֆէնտի վագֆընտան տէրունինտէ պիր գույուզը միւշթէմիլ թէրպիէն վէ թախմինէն 2400 զրա մուգատտէմա պաղչէ էլէէվմ պիր գրթա արսանըն 5 հիսսէ իթիպարը իլէ պիր հիսսէսի։

.. 15 .. 1000. — Էսքիրնէ [illegible] սինտէ Տօղրամաճը սօգաղընտա [illegible] տրրճը Էյնճա Մուհիթտին էֆէնտի վագֆընտան թէրպիէն 80 զրա արատտա մէպնի 2 օտա վէ 150 զրա պաղչէյի միւշթէմիլ միհհէտտիմ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի մահլիւլտէն վէ նըսֆը տիկէր հիսսէսի տախի թարաֆընտան ֆիրուխթ օլունճաղը։

.. 82 .. վէ 84 .. 1000. — Գաաբ գարիյէսինտէ Օսման ագա մահալլէսինտէ Բիրա բաշա չէվմէսի ճատտէսինտէ չէհրի 160 ղրչ. քիրալը թէրպիէն 100 զրա արատտա մէպնի 4 օտա վէ 10 զրա աշըգլըղը միւշթէմիլ 2 պապ մէնզիլին 8 հիսսէսէն 1 հիսսէսի։

.. 109 .. 4166. — Իսկիտարտա Սիւլէյման ագա մահալլէսինտէ Գաբաճա Ահմէտ ճատտէսինտէ Սուլթան Ապտիլ Համիտ Խան վագֆընտան թէրպիէն 32 զրա արատտա մէպնի պիր օտա վէ զահրինտէ թէրպիէն 28 զրա աշըգլըղը միւշթէմիլ չէհրի 200 ղրչ. քիրալը պիր պապ սալխանէ կէտիկինին 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 20 սէհիմ հիսսէսի։

.. 10 .. 5207½. Գալաթատա Ճամիի ճէտիտ մահալլէսինտէ Հաճի Ֆօթի սօգաղընտա հարէմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 180 զրա արատտա մէպնի ֆէվգինտէ 10 օտա վէ 2 սուֆա վէ 130 զրա ախշապ գագինօ վէ 170 զրա լէպզ տէրեայա գատար իսկէլէ մահալիի միւշթէմիլ սենէվմի 36000 ղրչ. քիրալը մուգատտէմա խավեաթը պագգալ էլէէվմ պիր պապ միւքիրաթ ֆապրիգասընն 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 2 պուլուգ սէհիմ հիսսէսի։

.. 16 .. 13000. — Ագօարայտա Մէսիհ բաշա մահալլէսինտէ Ալը խան սօգաղընտա Մէսիհ բաշա ճամիի չէրիֆի վագֆընտան տէրունինտէ 2 գույուզը միւշթէմիլ թէրպիէն 270 զրա պիր գրթա մէնզիլ արատտը։

.. 6 .. 4000. — Զարչուի քէպիրտէ Հաղրբճըլար իչինտէ Ալէմշահ սօգաղընտա Սուլթան Մահմուտ Խան վագֆընտան չէհրի 30 ղրչ. քիրալը թէրպիէն 18 զրաքեարկիր պիր պապ թէրզի տիւքքեանը կէտիկի էլէէվմ պիր պապ հաղրընը տիւքքեանընն սիւլիւս հիսսէսի մահլիւլտէն վէ սիւլսան հիսսէսի տախի սահիպլէրի թարաֆընտան հիսսէի մահլիւլտէ իլէ պէրապէր ֆիրուխթ օլունճաղը։

.. 4 .. 1000. — Զարչուի քէպիրտէ Վարագճլար սօգաղընտա Սուլթան Մահմուտ Խան վագֆընտան չէհրի 70 ղրչ. քիրալը թէրպիէն վէ թախմինէն 18 զրա միւք մա կէտիք քեարկիր պիր պապ վարագճը տիւքքեանընն սիւլիւս հիսսէսի մահլիւլ-

տէն վէ տիկէր սիւլան հիսէսի տախ սահիպի թարաֆընտան հիսէի մահլիւէ իւէ պէրաւէր ֆիրուխթ օլունաճաղը։

.. 4 .. 10000—Զարշուի քէպիրտէ վարագճրլար սօգաղընտա Սուլթան Մահմուտ խան վագֆընտան չէհրի 70 զչ. քիրալը թէր վէնէ վէ թամամինէն 15 զրա՝ միւլք մա կէտիք քէարկիր պիր պապ վարագճը տիւքքեանընընն սիւլիւս հիսէսի մահլիւլտէն վէ տիկէր սիւլան հիսէսի տախի ահիպի թարաֆընտան հէսէի մահլիւէ իւէ պէրապէք ֆիրուխթ օլունաճաղը։

.. 1 .. 5000—Այվան սէրայ Գարուսու գուլպինէ գօրուճու Մէհմէտ Զէլէպի մահալլէսինէ Ասլան խանէլէսի սօգաղընտա թէրպիէն 90 զրա արասատա մէպնի պիր պապ գարաֆթաճը տիւքքեանընընն սիւլիւս հիսէսի։

.. 15 .. 400.—Պաղչէ Գարուսունտա Զէլէպի օղլու ալտէտտին մահալլէսինէ Քէթէնհիլէր սօգաղընտա ճէտիտ Վալիտէ Սուլթան վագֆընտան չէհրի 100 բր. քիրալը պիր պապ քէթէնէի մաղազասընընն միւլքի։

.. 34 .. 15000.—Զարշուի քէպիրտէ Զուհաճը խանը տէրունինտէ իւսթ գաթտա սատրը էսպագ Նէվչէհիրլի Ղազի Իպրահիմ բաշա վէ Ֆաթմա Սուլթան վագֆլարընտան միւլք մա կէտիկի օլմագ իւզրէ չէհրի 80 զչ. քիրալը քէարկիր պիր պապ օտանընն պէտիթունիւ։

.. 7 .. 6000.—Միւէյմանիյէ գուրպինտէ Շէմսէտտին Մօլա կիւրանի մահալլէսինէ Եօղուրթխանէ սօգաղընտա 7 նօմէրօ իւէ մուրագգամ Սուլթան Սիւլէյման վագֆընտան թէրպիէն 120 զրա արասատ իւզէրինէ մէպնի ֆէվկինտէ պիր օտանը միւլթէմիլ չէհրի 60 զչ. քիրալը պիր պապ քէարկիր մաղազանընն պիւթիւնիւ։

.. 41 .. 6000.—Սամաթիա գուրպինտէ հաճի Հիւսէյին մահալլէսինտէ Պէշիւք Գուլէյի սօգաղընտա Արբա էմինի Էլհաճ Սիւլէյման ագա վագֆընտան մուգատտամ մէնզիլ վէ Շէրպէթխանէ էլեէվմ Պէշիւք Գուլէյի չէրպէթխանէսի տիմէքլէ մարուճ անճագ վագֆը մէզգիւրտէն մուայեէն չէհրի զչ. քիրալը պիր պապ չէրպէթխանէ միւլքի։

.. 3 .. 3000.—Զարշուի քէպիրտէ Այի բաշա խանը տէրունինտէ իւսթ գաթտա թէրպիէն 30 զրա արասատա մէպնի չէհրի 30 զրչ. քիրալը քէարկիր պիր պապ օտանը 3 հիսէտէն 2 հիսէսի։

.. 2 վէ 4 .. 130000.— Ֆընտըգլըտա Ալֆի էֆէնտի մահալլէսինտէ Իպզէթ բաշա հօգուչունտա Իպզէթ Մէհմէտ բաշա վէ Պաղչէպանդատէ Մէհմէտ Էմին էֆէնտի վագֆլարընտան Եէրասանի ճ"օտա վէ 1 սուֆա [illegible] զրատա 2 գուրնալը պիր համամամ վէ 200 զրա մաթպախ մահալի վէ քէպիր գուլու վէ պիր մախզէն վէ պիր մասուրա մա լէզվզ վէ պիր սու խաղինէսի վէ 160 զ/րա սուքը մահալինի մուշթէմիլ 5760 զ/ա պիր զլթա զօնագ արասատ։

(1) Ճիմլէլէրին պաչարընտա իւք հիլատատ պուլունանրագգամար մահլիւլաթը նիմէրօլարընը վէ լքինէի հիլատաթիլէր գէյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

ՕԱՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնարա 24 Ցունվար

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր.	101- 9/16
Օամ. էհամը աչքլը	08- 5/8
» » գաբանը	08- 5/8
Իսթիգրազ 65	10- 3/4
» 69	09- 3/4
» 71	68-
» 72	15- 1/2
» 73	08- 5/8
Օսմանլը Պանգասը	16-
Ռուսիա իսթիգրազը	84- 5/8
Մըսըր տույմութա հըլաէ	68- 1/4
» իսթիխգազը	90- 1/2
Տարիա Սանիէ (Մըսըր)	67- 1/2
Ռուշիլտ իսթիգրազը (Մըսըր)	88- 1/4
Մանարիսթ. էհամը 1877	101- 1/2
Գամալիս Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիզ 24 Ցունվար

Ֆրանս. էհ. 3 % Ֆր.	77-37 1/2
» » % 5	107-45
Օամ. էհամը աչքլը	08-67 1/2
» » գաբանը	08-57 1/2
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	52-
» 69	49-
» 73	42-
Ռումէլի չըմենտըֆէրի	41-75
Օամ. Պանգասը	652-50
Դրէտի Լիոնէ	562-50
Դրէտի Ֆոնսիէ	1277-50
Լիոն ագսիոնը	1265-
Սուէէլ ագսիոնը	2018-75
Ռուսիա 5 % 1877	91-7/8
Իթալիա էհամը	92-
Մըսր ֆոնտ. մութահըլաէ	345-75
Մանարիսթան էհամը	101-1/4
Եունան 6 % 1879	413-75
Գամալիս 3 այ վատէ	25-16

Վիէննա 24 Ցունվար

Լօնարա իւզէրինէ գամալիս	121-45
Ռումէլի չըմենտըֆէրի	20-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էհ. ուամ. տիւն ագչ. գար.	09-24
Ռու սապակ ուչքլը	09-22
Մըսըր մութահըլաէ. գաբ.	74-30
Ռու սապակ աչքլը	74-12
Իսթիգրազ 65 (մութօն)	57-
» 65	55-50
» 69 (բինար	49-
» 72 (Պօն պիւ թրէ.)	17-
» 73	43-50
Ռումէլի չըմենտըֆէրի	42-75
Ագչէ Ֆայիզի	8-
Բէբօր Ղրչ.	-
Հէվալէտիզ »	15-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-67
Սթամպոլ պանգասը	6-15
Օսմէթէ ժէնէրալ	4-
Թրամվայ	302-20

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օամ. լիրասը 100 ղրչ.տան	Ղչ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107-38
Մէթալիք »	100-
Պէշիք »	102-30
Ալթընըզ »	103- 5
Գագրը »	780-
Գայմէ	1320-
Ինկիլիզ լիրասը	110-6
Ֆրանսըզ ալթունը	87-25
Բելգ	90- 2
Դրէմից ալթունը	81-26
Գարպոն գայմէսի	9-37

Ռուսումաթ Իմանէթինտէն կէլէն իլան

Ռուսումաթ Իմանէթը ճէլիլէսինճէ թախմինէն 8878 գրթա տէֆթերը միւթէնէվիա թագու իսալ իթտիրիլմէսինէ լիւզում կէօրունմուշ վէ պունարընն մահը հալը բուսինին 16ընճը բազար երթէսի կիւնիւ միւնագասասընընն իճրասը իւէ գարարը գաթխինին իթասը մուգարրէր պուլունմուշ օլորընտան, պու մրգտար ֆէֆթիրի թապ ու իսալ իթմէկէ թալիպ օլանլարընն եէվմը մեզգիւրտէ ճէմիյէթը Ռուսումիյէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

26 ռեպիւլ էվվէլ 1301
վէ 12 քեանունը սանի 1299

Իրան տէվլէթի թէպասասընընն Հասան էֆէնտինին խայրիէ հասանին թէսմիհէսի իչին, թահսիր Գայլեսէ Ռիւսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Հաթապ խանը տիմէքլի մարուճ 70 նումէրօլու խանտա վագը օլուպ, մումիաիյէ Հասան էֆէնտիյէ ախտ խուկի իտտաա օլունան եարրագ վէ գրյրլմշ թիւթիւն իչպու չէհրը հալը Ռումինին 19ընճը բէնճշենպիհ կիւնիւ սաաթ 7տէն 10ա գատար մէզգիւր խանտա պիրմիւզայէտ ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, թաիպ օլան դէվաթը եէվմը մեզգիւրտէ խանէի մեզգիւրտէ սաաթ 3տէ հաղը պուլունմալարը իլան օլունուր։

13 քեանունը սանի 99

Մահքէմէի թիճարէթ իճրա տաիրէսինտէն կէլէն իլան

Թէֆթարիք գատընընն Ռուսիա տէվլէթի թէպասասընընն Բարսեղ Գիւրքճեան վէրէսէսինէ օլան տույունը մահքիմէսինին թէսվիյէսի իչին մեզպուրէ թէֆթարիք գատընընն Դալաթատա Արգատի կաղինսընընտա միւթեսարրըֆ օլորը նրոֆ հիսէի չաիեասրյլա Սթամպոլտա Զուխաճը խանընտա 53 նումէրօլու օտանընն վէ իւսկիտարտա Եէնի Մահալլէտէ Տիւպէք սօգաղընտա 2նումէրօլու մա պաղչէ պիր պապ խանէնին 3 հիսէտէն 4 հիսէսի թարիխը իլանտան իթիբարէն 15 կիւն մէվգրի միւզայէտէյէ գօնուլաճաղընտան իչթիրայա թալիպ օլանլարընն վէ տահա զիյատէ մալիմաթ արմագ խթէյէնլէրին մահքեմէի թիճարէթ իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

13 քեանունը սանի 99

Լիգիֆր Հիմայուն մէճլիսը իսարէսինտէն կէլէն իլան

Միւպասասընա լիւզում կէօրիւնէն 200 թօր քէֆինիք խասա պէղինին միւնագասա բուսուլասընտա մուհարրէր շէրաիթ վէճճէլ, պէհէր թօրու մէճիտիյէ 20 ղրչ. հիսապլյա 40 ղրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղունա վէ շէհրը ճարիի Ռումինին 14ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա թէնզիլ օլունուր վէ 16ընճը բազար երթէսի կիւնիւ տասի 100տէ 3 թէնզիլ գրլընը իսէ գապուլ օլունուպ անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ օլունմալաճաղը։

Նա պինաէն, նօգսանը իւէ իթաեա թալիպ օլանլարը էվգաֆը հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ կէվմէլերի իլան օլունուր։

11 քեանունը սանի 99

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի տախիլինտէ քեանին Գարահիսարը Սահիպ սանճաղընընն 99 սէնէսի հասըլաթը էօչրիյէսինտէն պէհէր չէքիսի աթիգ 250 տիրհէմ իթիպարը իւէ 676 չէքի աֆիոն վէ Սանտրգը վէ նէֆիսը Գարահիսար վէ Զալ վէ Պօլովատին վէ սարը պաղը գագա վէ նէվահիտէ սէնէի մէրգու